

ประมวลรายวิชา สี่ขั้งศึกษา

1. รหัสวิชา	0201110
2. จำนวนหน่วยกิต (Course credit)	3 หน่วยกิต
3. ชื่อวิชา (Course Title)	สี่ขั้งศึกษา
4. คณะ/ภาควิชา	สำนักงานการศึกษาทั่วไป
5. ภาคการศึกษา	ต้น
6. ปีการศึกษา	2552
7. ชื่อผู้สอน	รศ.ดร.กัลยา วัฒนยากร และคณะ
ผู้ประสานงานรายวิชา	จันทรา เทพทอง โทรศัพท์ 02-218-8168
8. เงื่อนไขรายวิชา	รายวิชาที่คณะอนุญาตให้เรียน
9. สถานภาพรายวิชา	วิชาเลือก การศึกษาทั่วไป
10. ชื่อหลักสูตร	การศึกษาทั่วไป
11. วิชาระดับ	ปริญญาตรี
12. จำนวนชั่วโมงที่สอน/ สัปดาห์	บรรยาย 2 ชั่วโมง
13. เนื้อหารายวิชา	

สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิต เศรษฐกิจและสังคม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนเกาะสี่ขั้ง ทรัพยากรชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกาะสี่ขั้ง กระบวนการศึกษาชุมชนแบบบูรณาการ

14. ประมวลการเรียนรายวิชา (Course Outline)

14.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นิสิตรู้ เข้าใจ ความหลากหลายและการประสานกันระหว่างวิทยาศาสตร์และสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่เกาะสี่ขั้งเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยระบบนิเวศชายฝั่งที่สำคัญคือ ระบบนิเวศแนวปะการัง หาดหิน หาดทราย นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรอบรู้และเข้าใจถึงวิถีชีวิตและกิจกรรมของชุมชนพื้นบ้านรวมทั้งการศึกษาถึงประวัติศาสตร์และความเป็นมาของพระจุฑาธุชราชฐานซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างไว้ ณ เกาะสี่ขั้ง

14.2 เนื้อหารายวิชาต่อสัปดาห์ (Learning Contents)

แผนการสอนภาคบรรยาย

วันศุกร์ เวลา 14.00 – 16.00 น.

วัน / เดือน / ปี	เรื่อง	ผู้สอน
5 มิ.ย. 52	แนะนำสี่ขั้งศึกษา/ แนะนำเกาะสี่ขั้ง	กัลยา วัฒนยากร
12 มิ.ย. 52	ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชุมชนเกาะสี่ขั้ง	ศิริวรรณ ศิริบุญ
19 มิ.ย. 52	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	เอนก โสภณ
26 มิ.ย. 52	ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เพลงก่ตอนพีซและเพลงก่ตอนสัตว์	สมภพ รุ่งสุภา
3 ก.ค. 52	คุณภาพสิ่งแวดล้อม ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ- ระบบนิเวศแนวปะการัง	สมบัติ อินทร์คง ดร.นิลนาถ ชัยชนาวิสุทธิ
10 ก.ค. 52	งดเรียนเนื่องจากตรงกับวันรับปริญญา	
17 ก.ค. 52	สอบกลางภาค	ผู้ประสานงานรายวิชา
24 ก.ค. 52	งดเรียน เนื่องจากสอบกลางภาคของมหาวิทยาลัย	

วัน / เดือน / ปี	เรื่อง	ผู้สอน
31 ก.ค. 52	ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ- สัตว์ทะเลหน้าดินชายฝั่ง	สุรพล ชุณหะวัณจิต
7 ส.ค. 52	ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ : ประชากรปลา ทรัพยากรประมง , การประมงพื้นบ้านชายฝั่ง	พอล อรัณยกานนท์
14 ส.ค. 52	ลักษณะสังคมเศรษฐกิจชุมชนเกาะสีชัง, สักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนเกาะสีชังการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในมุมมองของชุมชน	ศิริวรรณ /บุศริน /ชนคดี
21 ส.ค. 52	การพัฒนาทางกายภาพ ภูมิสถาปัตยกรรมและการวางแผนพัฒนาทรัพยากรบนเกาะสีชัง	อังสนา บุญโยภาส
28 ส.ค. 52	การจัดการจัดการทรัพยากรชายฝั่งแบบบูรณาการ	สมฤดี จิตประไพ
4 – 6 ก.ย. 52	ฝึกภาคสนาม ณ อำเภอเกาะสีชัง จ.ชลบุรี	คณาจารย์ทุกท่าน
11 ก.ย. 52	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	สมฤดี จิตประไพ
18 ก.ย. 52	สอบปลายภาค	ผู้ประสานงาน

ตารางกิจกรรมภาคสนาม ภาคต้นปีการศึกษา 2552

ระหว่างวันที่ 4 - 6 กันยายน 2552

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรม	ผู้สอน	ผู้ประสานงาน
ศุกร์ที่ 4 ก.ย. 52	6.30 – 7.00 น.	พบกันที่ลานจอดรถบัส ด้านหน้าเรือนไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (นิสิตเตรียมอาหารเช้าเอง)	-	-สมภพ,เอนก,จันทรา
	7.00 – 9.00 น.	ออกเดินทางจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปท่าเรือศรีราชา	-	-สมภพ,เอนก,จันทรา
	9.00 น.	เดินทางถึงท่าเรือศรีราชาและลงเรือจุกว๊าน 1 ไปเกาะสีชัง	-	-สมภพ,เอนก,จันทรา
	9.45 – 10.30 น.	เข้าพัก ณ ศูนย์ฝึกอบรมและสัมมนา เกาะสีชังฯ และฟังบรรยายสรุปข้อปฏิบัติและกิจกรรมภาคสนาม	กัลยา	-สมภพ,เอนก,อานูภาพ,จันทรา
	10.30 – 12.00 น.	หัวข้อบรรยาย : สีชัง อดีต- ปัจจุบัน – อนาคต - ตามสถานการณ์ปัจจุบัน	ตัวแทน ฝ่ายปกครอง	-สมภพ, เอนก, อานูภาพ -นำเสนอในลักษณะการเสนอข้อมูล และตอบข้อซักถาม
	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	-	-ผู้ดูแลศูนย์ฝึกฯ
	13.00 – 15.30 น.	ทัศนศึกษารอบเกาะสีชัง สังเกตการณ์ชุมชน โรงพยาบาล ธนาคาร ศาลเจ้าพ่อ วัดจุฬารัฐธรรมสภาราม รีสอร์ท โรงแรม ร้านค้าสะดวกซื้อ โรงกำจัดขยะ แหล่งท่องเที่ยว (แวะ เขาขาด ถ้ำพัง)	- พี่เลี้ยงและอาจารย์ ทุกท่าน	-สมภพ, เอนก, อานูภาพ - รอดสามล้อ
	15.30 – 16.30 น.	ทัศนศึกษา พิพิธภัณฑ์ชลทัศน์สถาน	-อานูภาพ	-สมภพ, เอนก
	16:30 - 18:00 น.	ทัศนศึกษาจากพิพิธภัณฑ์ฯ ไปยังพระจุฬารัฐราชฐาน	-สุรพล,ณิชยา	
	18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น	-	-สมภพ, เอนก, อานูภาพ,
	19.00 – 21.00 น.	ฝึกปฏิบัติการฐานความรู้เกาะสีชัง - กลุ่มคุณภาพน้ำ - กลุ่มแพลงก์ตอน - กลุ่มสัตว์หน้าดิน	คณาจารย์ทุกท่าน เวียนทุกกลุ่ม (สารคดีวิธีการ)	พี่เลี้ยงกลุ่ม -ทิพวรรณ,เอนก -สมภพ,อานูภาพ -ณิชยา,สุรพล
07.00น. – 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า		-สมภพ, เอนก, อานูภาพ -ผู้ดูแลศูนย์ฝึกฯ	

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรม	ผู้สอน	ผู้ประสานงาน
เสาร์ที่ 5 ก.ย. 52	08.00น. – 12.00 น.	ฝึกปฏิบัติการฐานความรู้เกาะสีชัง แบ่งกลุ่มนิสิต 6 กลุ่ม เดินทางไปยังฐานต่างๆ เพื่อรับฟังการบรรยายและสอบถาม ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้ กลุ่มที่ 1 เรื่อง นิเวศบก กลุ่มที่ 2 เรื่อง นิเวศทะเล กลุ่มที่ 3 เรื่อง ท้องเที่ยว กลุ่มที่ 4 เรื่อง การประมงชายฝั่ง กลุ่มที่ 5 เรื่อง เศรษฐกิจ สังคม ชุมชน กลุ่มที่ 6 เรื่อง ความเชื่อ ประเพณี ศาสนา	ผู้สอนหลัก สุรพล นิชยา, อานุกาพ สมภพ ทิพวรรณ -ศิริวรรณ /บุศริน / ชเนตตี เอนก	สถานที่ บริเวณหน้าพระจุฑาธุชฯ หน้าสถานีวิจัยฯ หาดถ้ำพัง, เบ็นซ์บังกาโล สะพานปลา ท่าเรือ ศูนย์การเรียนรู้ เกาะสีชังฯ วัด(ถ้ำยายปรัก) , ศาลเจ้าพ่อเขา ใหญ่
	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	-	-ผู้ดูแลศูนย์ฝึกฯ
	13.00 – 16.00 น.	ประชุมกลุ่มเตรียมหัวข้อ ข้อมูล เพื่อนำเสนอผลการศึกษา ฐานความรู้ เกาะสีชัง (6 กลุ่ม ช่วงเช้า) ให้เรียบร้อยเพื่อการ จัดทำ power point สำหรับการนำเสนอผลงานในวันที่ 6 ก.ย. 2552	คณาจารย์ทุกท่าน ประเมินนิสิต และให้ คำปรึกษาเรื่อง รายละเอียด	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ
	16:00-18:00 น.	จับคู่เพื่อเตรียมประเด็นปัญหาในการได้วาที ดังนี้ - กลุ่มนิเวศบก vs นิเวศทะเล - กลุ่มท้องเที่ยว vs การประมงชายฝั่ง - กลุ่มเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน vs ความเชื่อ ประเพณี ศาสนา	คณาจารย์ทุกท่าน ประเมินนิสิต และให้ คำปรึกษาเรื่อง รายละเอียดหัวข้อ ได้วาที	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ
	18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น	-	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ
	19.00 - 22.00 น.	จัดทำpower point เสนอผลงาน (ต่อให้เสร็จ) และ เตรียม ข้อมูลสำหรับการได้วาที (นิสิตในกลุ่มแบ่งงานกันเองใน กิจกรรมทั้งสอง ให้ทุกคนมีส่วนร่วม)	คณาจารย์ทุกท่าน ประเมินนิสิต และให้ คำปรึกษา	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ
อาทิตย์ที่ 6 ก.ย. 52	06.30 – 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า และจัดเก็บสัมภาระให้พร้อมเดินทาง กลับ กทม.	-	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ-ผู้ดูแล ศูนย์ฝึกฯ
	08.30 – 12:00 น.	นำเสนอผลการศึกษาจากฐานความรู้เกาะสีชังคราวละ 2 กลุ่ม เสร็จแล้วจึงจับคู่ได้วาที (รวมเวลาทั้งสิ้นคู่ละ 1 ชั่วโมง) - กลุ่มนิเวศบกและนิเวศทะเล - กลุ่มท้องเที่ยวและการประมงชายฝั่ง - กลุ่มเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และ ความเชื่อ ประเพณี ศาสนา	คณาจารย์ทุกท่าน ประเมินนิสิต	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ
	12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	-	-ผู้ดูแลศูนย์ฝึกฯ
	13.00 – 14.00 น.	ทำแบบสอบถามและแบบประเมินการฝึกภาคสนาม สรุปการฝึกภาคสนามและกล่าวปิดการฝึกภาคสนาม โดย ผอ.สถาบันฯ	คณาจารย์ทุกท่าน ประเมินนิสิต	-สมภพ, เอนก, อานุกาพ, จันทรา
	14.00 – 17.00 น.	เดินทางออกจากท่าเรือเกาะสีชังถึงท่าเรือศรีราชาและ เดินทางจากท่าเรือศรีราชา ถึงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	--สมภพ, เอนก, จันทรา

การเตรียมตัวในการเดินทางและฝึกภาคสนามสำหรับนิสิต :

1. วันเดินทางและระหว่างปฏิบัติงานให้ใส่เสื้อสีชมพู(เพื่อความเป็นระเบียบ) กางเกงแบบทำงานไม่รุ่มร่าม
2. ให้นิสิต เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัว พร้อมรองเท้าผ้าใบ หมวก ครีมกันแดด และยารักษาโรค (กรณีมีโรคประจำตัว และต้องแจ้งให้ทราบ) และถ้ามีคอมพิวเตอร์ Notebook กล้องถ่ายรูป เครื่องอัดเสียงให้นำไปด้วยได้แต่ต้องระวังรักษาเอง ไม่ควรนำเครื่องประดับ และของมีค่าติดตัวไปเนื่องจากไม่มีที่เก็บรักษา
3. ปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดของการทำกิจกรรมและศูนย์ฝึกอบรมฯอย่างเคร่งครัด
4. นิสิตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการออกภาคสนามเอง (800 บาท/คน)

****หมายเหตุ: อาจมีการเปลี่ยนแปลงกำหนดการตามความเหมาะสม**

14.3 วิธีการจัดการเรียนการสอน

ภาคต้นปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 คอร์สรวม 3 หน่วยกิต จำนวนนิสิต 50 คน โดยแบ่งเป็นจัดการเรียนการสอนภาคบรรยายที่จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย วันศุกร์ เวลา 14.00 – 16.00 น. ระยะเวลา 2 ชั่วโมง/ สัปดาห์ รวม 15 ครั้ง 30 ชั่วโมง และจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ โดยการทัศนศึกษา และการระดมสมองการอภิปรายกรณีศึกษาเพื่อให้รู้จักการวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ณ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี รวม 3 วัน ระยะเวลาเรียน 10 ชั่วโมง / วัน รวม 30 ชั่วโมง

14.4 สื่อการสอน - Power Point, - เอกสารการสอนวิชาสีชังศึกษา

14.5 การมอบหมายงาน ผ่านระบบเครือข่าย -

14.6 การวัดผลการเรียน

14.6.1	การประเมินความรู้ทางวิชาการ	ร้อยละ	50
14.6.2	การประเมินการทำงานหรือกิจกรรมในชั้นเรียน	ร้อยละ	10
14.6.3	การประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย(ภาคสนาม)	ร้อยละ	40

15. รายชื่อหนังสืออ่านประกอบ

15.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ญัตติรัตน์ ปภาวสิทธิ์ และคณะ. 2545 การเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศแนวปะการัง เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
2. ญัตติรัตน์ ปภาวสิทธิ์ และคณะ. 2546 การตรวจเฝ้าระวังปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีในประเทศไทย สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง พระจุฑาธุชราชฐานเกาะสีชัง : จากสถาปัตยกรรมพระราชวังฤดูร้อนมาสู่ระบบสารสนเทศที่ดินเพื่อการบริหารเทศบาล ตำบลเกาะสีชัง 19 กันยายน 2546. สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สีชัง ธรรมชาติศึกษา 2535. สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. สีชัง: จาก วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เล่มที่ 03: 2549
6. โครงการรูปแบบที่เหมาะสมของระบบน้ำในเขตพระจุฑาธุชราชฐาน อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี/ ครรชิต ลิจิตเดชาโรจน์ : หน่วยปฏิบัติการวิจัยระบบการจัดการแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ
7. โครงการศึกษาและสำรวจไม้ยืนต้นในพระจุฑาธุชราชฐานเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี: รายงานฉบับสมบูรณ์ พ.ศ. 2548 / จามรี อาระขานิมิตสกุล. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548
8. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี / โสภิต สร้อยสอดศรี วิทยานิพนธ์ (วท.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549

Chua, Thia-Eng. 2006. *The dynamics of integrated coastal management: practical applications in the sustainable coastal development in East Asia*. Philippines: GEF/UNDP/IMO regional Programme on Building Partnerships in Environmental Management for the Seas of East Asia (PEMSEA).

Cicin-Sain, B. and R.W. Knecht. 1998. *Integrated coastal and ocean management: concepts and practices*. Washington, DC: Island Press.

Haslett, S.K. 2000. *Coastal systems*. New York: Routledge

Websites ที่น่าสนใจ

The Global Forum on Oceans, Coasts, and Islands: ICM concepts, guidelines, and other resources.

<http://www.globaloceans.org/icm/resources.html> (accessed on May 25, 2009)

หรือ ใช้ Keyword “Integrated Ocean and Coastal Management” ในการค้นหาจาก Internet

16. การประเมินผลการสอน (Teacher Evaluation) โปรตระบวนการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

16.1 การประเมินการสอน

- จากแบบสอบถามหลังจากสอบปลายภาคเรียบร้อยแล้ว

16.2 การปรับปรุงจากผลการประเมินการสอนครั้งที่ผ่านมา

- ได้ดำเนินการปรับปรุงเนื้อหา และวิธีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้มีเนื้อหาที่กระชับ เข้าใจง่าย สำหรับนิสิตจากทุกคณะ

16.3 การอภิปรายหรือการวิเคราะห์ที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ในด้านสติปัญญาและวิชาการ โดยมุ่งเน้นให้นิสิตสามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัญหาได้ จากการศึกษาปฏิบัติ